

" Teharske žive rane - Huda jama "

" Mami, danes bova umrli, a ne? "

Še zadnjič sem pod prsti čutila obraz svoje mame. Njeno ihtenje je zastalo, morda zadnja solza ji je zdrsnila po obrazu. Mama, rada bi pomagala tvoji solzi, rada bila bi tvoja solza, zdrsnila z obraza in se stopila v smrt. Solza, ki sem jo čutila, je bila mehka, topla. Izžarevala je notranjost materinih misli, srčne notranjosti, bolečino, ki ni našla besed, ki bi smrt spremljale s tolažbo. O mati, uživati bi hotela v tvojem telesu. O bog, toliko trpljenja si mi namenil. Notranji klici so bili neukrotljivi. Telo se mi je vse bolj krčilo. Otrpnila sem. Nisem želela, da bi moji grobi nohti zasekali v materin obraz, povzročili še dodatno gorke kri. Kolen nisem več čutila in v grlu me je dušila bolečina duše. Močno je razjedala vse bolj slabo telo, ki se bo, upam da, kmalu zgrudilo pod njeno težo.

Nocoj zatisnem oči in v mojih mislih ne hodijo več mrličiči. Stisnila se bom k mami in pokopala svoje življenje. Izdahnila bom svojo mladost, jo podarila duši, ki se bo nekoč rodila v jutro.

Oči so bile trde od solz, usta lepljiva od mnoge krvi, duša je v obupu iskala svojo moč. Prste sem v temi premaknila do njenih oči in začutila plašljivo nabreklost. Začutila oči, ki so me prosile k molitvi. Želela sem se jih dotakniti, nadoknaditi vse poglede, želela vrniti življenje nazaj. Čutila pa sem prošnjo po smrti. Takšno, kot je bila moja..

Ponovno sem začutila potrebo po jokanju. Želela sem si pomoči pri jokanju. Pomagajte mi jokati. Dovolite mi, da zabodem svoje srce, da zabodem srce svoje mame, da se skupaj podava na pot temne odrešitve. Pustite naju, da zaspiva in umreva. Vse manj sem nadzorovala svoje misli. Preveč so me begale.

Nimam imena in vam ne morem povedati, kdo sem. Moje besede bodo ostale zapisane v nevidni krvi temnih, suhih, kamnitih rovov. Zapisane ne bodo niti zadnje besede matere: » Barbara moja. Duša tvoja in duše mnogih, v krčih in mukah, iskale bodo pot eksplozije in zdrsnile na plato svetlobe, zdrsnile pred oči ljudi. Zdramile bodo resnico in kazale svojo moč.«

Pozabljena in pahnjena v stokanje, obup in smrt s pravico, da življenje oveni v rovih knapov, ki so jih gradili v znoju za ogrevanje soljudi. Bi morala razumeti podle in brezvestne, vzvišene, hinavske vojake, ki so gradili novo idealno družbo in mojo smrt? Smrt moje matere, namenili v poduk idealizma.... Usoda sama je poštena. Licemerna pa je usoda, ki ti jo naloži proletarski klovn, ki z zidakom in glino zastre svetlobo in razume, da bo tako življenje podal v novo pot. Kam je človek namenil svoje srce?

Podarila nisem prvega poljuba. Trinajst rosnih pomladi je malo za čutiti ljubezen, premalo za izbranca, ki bi mi odprl okna drugačne ljubezni. Nisem našla skrivnega kotička v katerem bi zardevala in se nežno upirala prvemu moškemu dotiku. A sploh smem pomisliti na to?

Vrnila sem se v objem umirajoče matere.

Mama je bila presenetljivo lepa ženska. Pravijo, da je podedovala lepoto po babici. Postavno in bohotno je bilo njeno telo. Njena koža je bila bela in nežna, lasje pa sijoče črni. Vedno se je odkritosrčno smehljala in bila polna radosti, ki jo je z ljubeznijo prenašala na vse ljudi. Stisnila mi je roko. Njen dotik je bil trdnejši. Upala sem na besede in se še bolj naslonila na utrujeno telo, ki je naslonjeno na hladno steno, še komaj kazalo malo sape. Mama je umirala. Njena roka se je poslednjič dotaknila mojih črnih kitk, ki jih je verjetno spletla že pred nekaj dnevi. Ni bilo noči, ni bilo dneva. Samo tema, smrad po krvi in razpadanju teles, nesmiselni kriki, jokanje in bolečina. Nekaj dni je moralo miniti od zadnje nedelje v mesecu maju, ko nas je major iz domačih krajev prebudil. Nagnali so nas v kamion in samo v dveh urah pripeljali v smrt. Izgubila sem čas. Očeta sva pustili v globoki jami, v katero so nas pahnili zvezane in gole. S svojim telesom naju je objel in naju zaščitil pri padcu. Za njega je bilo to usodno. Še bolj mi je stisnila roko in slišala sem glas, ki sem ga vedno občudovala. Tokrat je glas umiral.

»Nekoč bo tvoje kite nekdo vzel v roke. Svojo mladost mu boš tako izročila. Povedala njemu in mnogim, da si bila lepa, mlada, da si ljubila ljudi in da bi ljubila tudi njih...«

Iz knjige Teharske žive rane

Prispeval Roman Leljak

Sobota, 22 Maj 2010 19:47 - Zadnjič posodobljeno Ponedeljek, 24 Maj 2010 18:38

Imela sem občutek, da sva sami v temni noči. Vse je postalo tiho. V tistem trenutku sem bila silno ponosna na svojo mamo. V smrt je odhajala z razumevanjem in ljubeznijo.

»Hčerka moja, danes se bova poslovili. Źelela bi rožnatih Źarkov med košati vejami, ki se ogibajo globoko na pot, kakor takrat, tistega dneva jeseni, po kateri je oče, za tvoj rojstni dan hitel v tvoj objem. Źal... Prisloni na mene tvojo drobno ročico, prisloni jo na moje srce in dovoli, da te v razkošju svoje ljubezni še zadnjič poljubim in prosim materinega odpuščanja...«

Njen glas je bil tih, boječ in truden. Umiral je. To je bil njen zadnji glas. Zadnje besede moje matere, materinega odpuščanja, sem morala tudi sama kmalu pozabiti. Zaspala sem v smrt.

Huda Jama, rov Sv. Barbare, prve dni junija 1945. leta.

Avtor: Roman Leljak